

PRIMORSKI LIST

Boučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem.

Vse za vero, dom, cesarja!

„Primorski List“
izhaja vsaki 1., 10., in 20., dan v mesecu. Cena za celo leto 1 gl. 50 n., za pol leta 75 n. Posamezne številke se dobivajo v tabakarnah; Nunske ulice in Eslaka ulice po 5 nov.

Uredništvo in upravnništvo
mu je v Gorici, Nunske ulice št. 10. — Nepravilna pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Upravnništvo sprejema oglase in naznanila po pogodbi.

Odgovorni urednik in izdajatelj: J. Marušič.

Lastnik: Konsorcij „Primorskega Lista“.

Tiska: Hilarijanska tiskarna.

Paragraf 14.

Narodno gospodarstvo.

O varčnosti.

Omeji se v izdatkih. 17. oktobra 1881 je prišla mati-kraljica bavarska v Donauvert. Hotela je drugi dan prisostovati sv. maši v bolniški cerkvi. Priredili so za njo poseben klečalnik. Kurcerkrovnik opazi, da je ob določeni uri čisto priprosto opravljena gospa pokleknila na poklek. Hitro pristopi k njej ter jo opomni, da je ta prostor odločen za kraljico. Toda gospa je rekla: „Klečala, saj je bila ravno — kraljica.“

O, koliko naših deklet bi se od bavarske kraljice lahko učilo priprostosti in skromnosti v obleki! Toda žal, da preveč sosebno mlado ljudstvo le v napuh življenja. Tako imenovana „moda“ kraljuje vsemogočno po svetu ter okužuje že celo zadnja gorska zakotja. Lepa in trajna narodna noša je že skoraj do cela izginila iz našega naroda. Redka prikazen je kmetovalec v obleki iz domačega blaga. O ženskah, sosebno mladini, pa niti ni govora. Te se že popolnoma sramujejo domače obleke, boj se, da jih bodo drugi zasmehovali. V današnjih časih vse blago le kupujejo od trgovcev, blago, ki je sicer lepo za oko a ni trajno. Tako ljudstvo znesle lepa novca trgovcem, dočim se je v nekdanjih časih samo doma privedilo blago za obleko.

Pa naj bi bilo še to. Toda presirnost vedno bolj prevzema mladino. Vsaka hoče imeti najlepšo obleko, gosposki najslabše prirojeno. In ravno ta presirnost v obleki stane naše ljudstvo veliko denarja. Res je, da bogateji in imenitnejši smejo biti tudi boljše in bogateje oblečeni. Toda, ako pa tudi ti za obleke porabijo ogromne svote, ako jedna sama obleka imovite gospa stane toliko, da bi se s tem uboga družina preživela celo leto, je to grešno. Kaj pa naj rečemo o onih, ki za gizdavo obleko izdajo vse, primanjkuje pa jim najpotrebnejšega. Kaj naj porečemo v takih slučajih, kakor ga je pričel „Del. prijatelj“ v dopisu iz Lokovca: „G. urednik! Še eno resnično dogodbico vam imam povedati. Pred kratkim časom sem šel po svoji poti. Pred menoj je šla ena „franja“ — opravljena po najnovejšem kroju: rokavice na rokah, solnčnik nad glavo. Jaz jo pozdravim in se ji priklonim, ker sem mislil, da je hči kakega plemenitaša. Kar nenkrat nastane vihar, ki ga pri nas imenujemo vrtnec, je vzdigne zgorujo obleko in kaj bi rekli, kaj sem videl z velikimi črkami zapisano na spodnjem hrstu? Evo tole: „Molino Economico Trieste“. Tako toraj. Na zunaj cela gospica, mesto spodnjega perila pa mlinarski „žakelj“. In ta slučaj, žal, ni osamljen! V minulih časih je nevesta prišla k hiši toliko perila in trajnega domačega blaga, da ni le zadostovalo za njo, mariveč je celo še le njena hči porabila „robo“ iz materne „bale“. Bilo je mogoče tudi to potrata in prevzetja. A dandanes gre vse za malovredno gizdavo oblačilo. Pošteno in čedno oblačiti se, je dolžnost vsakterega človeka, toda oblačiti se potratno in nad stan, ni nihče prisiljen, nasprotno je to v mnogih slučajih celo grešno.

Zato pa opazujemo, da one, katere vse izdajo za brezpotrebne gizdave obleke, nič nimajo. Kdor hoče varčevati, si tudi še sedaj lahko prihrani kak novčič. Sosebno dekleta, ki delajo po tvornicah in imajo stalen, če tudi bolj nizek zaslužek, morejo se kaj prihraniti. Seve, da pa je treba živeti skromno in ponižno. Iz skušnjav lahko trdimo, da dekleta, ki se ponajajo s večkrat novimi, krasnimi oblekami in zlatanino, nič ne prihranijo, pač imajo celo dolg pri trgovcu ali zlatarju. Prevzetnost jim sune vse ter jih še tira v dolg. Nasprotno pa skromna in varčna dekleta se sicer čedno in dostojno oblačijo, pa si ne napravljajo brezpotrebne lišpa, ter si tako marsikateri novčič prihranijo. Poznamo delavke in tudi druge dekleta, ki si leto k letu prihranijo po 50 in več gold. Ali

niso taka dekleta vredna vsega spoštovanja? Slovensko deklet, ako hoče kaj prihraniti za poznejše čase, bodi skromno in ponižno! Ne išči časti v vnanjem lišpu in lepoti, ker kras mladenke je ponižnost in čistost srca. Oblači se čedno in dostojno, zametuj pa vsak brezpotrebni lišp in prihranilo si bodeš marsikak novc. Dekleta varčujte! Varčna dekleta bodo tudi skrbne gospodinje!

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga v Gorici.

(Dalje).

V ravnateljstvo so volili sledeče gospode:

a.) v ravnateljstvo: 1. gosp. Anton Fon, klečučar in hišni posestnik v Gorici, 2. gosp. Andrej Gabršček, lastnik tiskarne v Gorici, 3. gosp. Rudolf Konjedic, trgovec v Gorici, 4. gosp. Jožef Kutin, trgovec v Gorici, 5. gosp. Ivan Lisjak, trgovec v Gorici, 6. gosp. Anton Pečenko, veletržec z vinom v Gorici, 7. gosp. Ivan Reja, krčmar v Gorici.

b.) za namestnike ravnateljstva: 1. gosp. Peter Birsar, krčmar v Gorici, 2. gosp. Gašper Likar, trgovec v Gorici, 3. gosp. Franc Poljšak, krčmar v Gorici, 4. gosp. Martin Poveraj, krojač v Gorici, 5. gosp. Alojzij Živic, ključar v Gorici.

c.) za nadzornike: 1. gosp. Franc Blažon, uradnik južne železnice v Gorici, 2. gosp. Jakob Čebular, c. kr. profesor v Gorici, 3. gosp. Anton Križnič, trgovec v Gorici, 4. gosp. Ivan Lokar, tovarnar v Mirnu, 5. gosp. Ignacij Tance, župan v Nabrežini.

d.) za namestnike nadzornikov: 1. gosp. Anton Črnigoj, mizar v Gorici, 2. gosp. Karol Drašček, pek v Gorici, 3. gosp. Ivan Gleščič, krčmar v Gorici, 4. gosp. Anton Kuštrin, trgovec v Gorici, 5. gosp. Franc Wanek, pivovar v Gorici.

Gosp. Andrej Jakil je predložil da se izvolijo vsi po ravnateljstvu predlagani člani z vsklikom, kar se je tudi sprejelo.

IV. Sklepanje o letnih računih in bilancah.

Predsednik naznanja, da je prava bilanca še le koncem vsakega odseka mogoča, zato se pa predloži danes samo denarni promet preteklega leta, kateri je sledeč:

Prejemki:	
Preostanek iz leta 1897.	K 5478.78
Račun deželnih vlog	89773.32
„ dopolnil. zaklada	14517.03
„ zamudnih obrestij	121.46
„ vpisnine	2984.56
„ uradnih stroškov	1787.10
„ prodajnih	38484.34
„ hranilnih vlog	223763.10
„ rezervnega zaklada	310.40
„ izposojil na menjice	60096.84
„ eskompta	162.32
„ naloženega denarja	53504.36
„ obrestij	429.56
	<hr/> 491413.17

Izdatki:	
Račun deželnih vlog	K 623.40
„ uradnih stroškov	5406.21
„ predumov	240470.96
„ hranilnih vlog	82387.—
„ „ obrestij	1311.87
„ inventarja	446.—
„ naloženega denarja	100638.36
„ izposojila	46479.76
„ eskompta	1028.07
„ dopolnka	78.—
„ preostanka v blagajni	10732.52
„ „ pri poštni hranilnici	1811.02
	<hr/> 491413.17

V. Slučajni predlogi.

Ker se k tej točki ne oglasi nobeden, zaključil predsednik zberovanje, zahvaljuj se vsem prisotnim za udeležbo.

×

Te številke govore jasno, da zadruga v kratki dobi svojega obstanka je delovala kar mogoče dobro, ter si je tudi pridobila zaupanje občinstva. Zato opo-

zarjamo še posebej na gorenje izkaze prijatelje naših domačih zavodov, da učijo ljudstvo ter pomagajo nam graditi trdne zaslonbe Slovencev v Gorici.

Številke govore jasno, in one naj nam bodo vspešno, da se trdno oklepamo prepotrebne trgovsko-obrtno zadruge v Gorici!

Slovensko čebelarstvo za Kranjsko, Štajarsko, Koroško in Primorsko.

Slovenci smo zadnja desetletja napredovali v vseh strokah; edino le v čebelarstvu ne; tu smo celo nazadovani. Nekdaj bili smo Slovenci drugim narodom učitelji čebelarje; dandanes je pa ravno nasprotno. Pravi madež za nas Slovence je bilo pa to, da ne svojega čebelarskega društva, ne čebelarskega lista nismo imeli. Da bi se omejenji madež zbrisal, da bi se čebelarstvo v Slovincih zopet oživilo ter povzdignilo, ustanovilo se je lansko leto slovensko čebelarsko društvo za Kranjsko, Štajarsko Koroško in Primorsko s sedežem v Ljubljani, toraj za vse slovenske pokrajne. Društvo zadel je pa, radi znanega poverjenja, takoj prvo leto precej hudi udarci, katerega pa bode mlado, čvrsto društvo prebolelo. Dne 16 febr. t. l. imelo je društvo svoj občni zbor, kateri je bil dobro obiskan, in na katerem se je sestavil novi odbor sledeče: predsednik Fran Črnigoj, učitelj na Barji, podpredsednik Hinko Likar, nadučitelj v Grabovem, blagajnik Fran Mekinc, duhovnik v. p. v Ljubljani; odborniki: Peter Pavlin, posestnik in čebelar v Ljubljani; Fran Pengov, bogoslovec v Ljubljani in Anton Znidaršič, posestnik, trgovec in čebelar v Il. Bistrici. Urednik družbenega lista Fran Rojina, nadučitelj v Smarternem pod Smarno goro; sami večji čebelarji, ter za povzdigo čebelarstva vneti možje. Da se pa društvo dvigne do častne stopinje, da se čebelarstvo v Slovincih oživi in razširi je dolžnost vsacega pravega rodoljuba, je, da deluje za procvit te imenitne panoge kmetijstva takozvane pozizije kmetijstva, bodisi da pristopi kot član društva, bodisi da isto drugim priporoča ter v krajih, kjer se ni čebelarjev nagovarja, ter vspešno zlasti mlade ljudi, da se oprimejo čebelarstva. — Marsikaterega j, že čebeloreja osrečila! Ne samo, da mu daje prijetno zabavo, ter ga bolj na dom navezuje; — čebeloreja danes mu tudi lepe dohodke, zlasti ako se je oprime racionalno! Koliko slovenskih krajev je še, kjer ni čebel! Koliko sadkega nektarja se posuši v krasnih cvetkah — naših prošnjih livad! Ne pustimo toraj izpuhtevati tega sladkega soka naših cvetk, — vsako kapljico naj prineso pridne čebele v slovenski panj, naj pomnožujejo s tem dohodke slovenskih dežel, naj zboljšujejo blagostan Slovencev!

Udnina, katera naj se izvoli pošiljati gosp. Franu Mekincu, duhovniku v. p. v Ljubljani cesta v Mestni trg št. 8 znaša na leto samo 1 gl. Vsak ud dobi potem list „Slovenski čebelar“ brezplačno.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Nadvojvoda Franc Ferdinand, avstrijski prestolonaslednik je potoval po Dalmaciji ter si ogledoval mornarico in vojaštvo. Prebivalstvo ga je navdušeno pozdravljalo.

Nov volilni red za Dunaj so pretresavali v mestnem zboru. Volilno pravico ima po novem redu vsak mož, ki že vsaj 5 let prebiva na Dunaju. Dunaj bode imel, ako pritrdi vlada, splošno volilno pravico. Smešna pa je določba, da vsak nov dunajski meščan mora obljubiti, da bo varoval nemški značaj mesta. Toraj je nemštvo na Dunaju res v nevarnosti.

Nemški in italijanski tirolski poslanci so se pogajali. Dr. Kathrein je že mnogo obljubil tridentinskim Italijanom. Toda, ker Italijani nečejo oduhati

niti za pičico vel svojih zahtev, je ves up po spravi splaval po vodi.

Nomestnikom deželnega maršala v češkem deželnem zboru je imenovan posl. Wohanka. Bivši namestnik je vsled pritiska nemških kričarjev odložil to čast. Nemški poslanci so sklenili, da ne vstopijo v deželni zbor.

Avstrijsko. Naše notranje-politiške razmere se nič kaj na boljše ne obračajo, če tudi Thunova vlada misli in tuhta in skuša, kako bi na boljši tir obrnila našo avstrijsko parlamentarno ladjo. Ta ladja pri meglestem političkem nebu plove še vedno po zasipljenih krajih in nič kaj ne moremo z gotovostjo reči, kam plovemo. Do zdaj je grof Thun poskušal z deželnimi zbori: snidli so se dne 20. februarja gališki, moravski, gornjeavstrijski, solnograški, — 22. februarja dalmatinski, — 25. februarja bukovinski; 14. marca češki, šlezki, štajarski, koroški, kranjski in predarlski deželni zbor; zdaj pride na vrsto še deželni zbor goriški, tržaški in istrijski; k nam na goriško je že prišel zadnje dni tržaški namestnik grof Goëss, da bi pripravil ravno stezo našim precej zamostanim razmeram. V prvi vrsti se je že govorilo o bodočem deželnem glavarju in potem pa tudi o goriškem šolskem zalogu, in zato je grof Goëss tudi obiskal dr. Pajerja in dr. Gregorčiča kot načelnika italijanskega in slovenskega kluba deželnih poslancev.

Grof Thun je glede na obravnavo v raznih deželnih zborih gotovo prišel do prepričanja, da je malo nade na boljšo bodočnost pri nas, kajti povsodi je poginalo seme in zdaj bujno rase ljulika narodnih prepričav. To seme je v Avstriji zasejal star škodovalec na vsakemu narodno-gospodarskemu napredku nejudovskih ljudstev, in ta je jud, ki se tako brezobzirno vede proti vsaki pravični zahtevi: manj bogatih narodov, od katerih tako ne pričakuje dobičkov. Judovstvo, ki je v Avstriji zasejalo svoj liberalizem, veselo gleda, kako se v jalovih narodnih prepričav glodajo vstrijski narodi samo pa na tihem spravlja s kupčijstvom po štacunah, po trgih, na borzah i. t. d. svoj plen v kraj in tuli o kapitalih „mrtve roke“ (duhovskega premoženja), kakor bi se ta kapital prav resnično ne rabil za blagodejne namene v prid občinstvu, kar se ne godi od judovskih kapitalov, ktere za zmiraj požid judovske Wertheimerce.

Če vsak posamezen deželni zbor vzamemo v obzir, moramo beležiti, da češki zbor ni popoln, ker nemci se ne očejo vdeleževati sej, dokler se ne odpravijo jezikovne naredbe; da v šlezkem zboru so liberalci, nacionanci in radikali hudo razgrajali proti jezikovnim naredbam, tako da bi Schönerer in Wolf bila lahko vesela takih reči. Posebno hvaležno in lepo sta se vedla deželna zbor kranjski in predarlski, ki sta v posebni adresi voščila srečo sv. Očetu k njegovemu ozdravljenju, ki po poročilu iz Rima od 16. marca je že zunaj vsake nevarnosti.

LISTEK

Kako zaviraj učitelj nevarnosti soc. demokracije.

„Solska soba je bojno polje, na katerem se ima določiti, ali naj obdrži družba krščanski značaj.“
Leon XIII.

Predno razpravljamo o nalogi, ki smo si je postavili v gorenjem naslovu, naj izpregovorimo v uvodu nekoliko o soc. demokraciji in njenem izvoru in pogledimo, kaj pomenja soc. demokracija za nas Slovence.

Socializem se je pojavil iz liberalizma, socializem je nujna posledica idej, ki jih je trosil liberalizem. Da je ta rodil le trpke sadove, to čutimo jih posebno na narodnem polju. Liberalizem je poleg parole svobode vrgel med narode tudi parolo narodnosti, in sicer absolutne narodnosti. Narodnost nad vero, narodnost nad vse! Uresničenje te parole naj bi bilo uničenje Avstrije. In uničenje Avstrije je namen liberalnega rovarstva, kakor je to jasno izrekel revolucionar Mazzini v svojem manifestu iz leta 1851: delenda est Avstrija! (Avstrijo treba uničiti).

Ideja, na katere podlagi je sezidana Avstrija, je verska ideja. V obran krščanstva in krščanske kulture so se zjedili proti turskim napadom podedavski narodi, toli različni sedanji avstrijski narodi. Da, toliko različnostij more združiti v lepo harmonijo le katoliška vera, ker je samo ona vera je. linosti in ljubezni. Kdor bi rušil katoliško vero, bi rušil Avstrijo

V liuškem kmečkem okraju je bil s 76 glasovi izvoljen kandidat katoliške ljudske stranke, dr. Maier. Nasprotnik je dobil 24 glasov. Gornje Avstrije ne dobe še v oblast nemški kričarji.

Vnanje države.

Italija zopet nekaj stika. Ker so se evropske vlade začele brigati za kineško prašanje, obudil se je tudi Italiji pohlep po kakem trgovsko važnem kraju na kinežkem obrežju. Italijanska vlada se je z noto obrnila do kinežke, da se prično pogajanja glede odstopa zaliva San-Mun. Toda Kitajci niti niso odgovorili. Še le na drugo noto so dali nepovoljen odgovor. Sedaj pa italijanski listi bahavo prete; da bo Italija storila druge korake. Morebiti je že pozabila, kako so nje junaki v Abešiniji se odlikovali v brzem teku!

Amerikani se pogajajo z Kubanci. Maksimo Gomez je bil že pripravljen, da proti odškodnini 3 milijonov dolarjev Kubanci odlože orožje. Ker pa so se drugi člani kubanske domače vlade boli, da Gomez spravi sam ves denar, so ga odstavili, ter zahtevajo veliko večjo svoto. — Filipinci so zopet priborili vse postojanke, ki so jih zgubili v zadnjih bojih. Amerikancem toraj ne cveto rožice na ugrabljenih otokih.

O ruskem caru so listi poročali, da je obolel in več n- voda vladnih poslov. Vse te vesti so bile le pobožna želja nasprotnikov Rusije, ki bi naj raje krepkega Nikolaja videli že danes mrtvega.

Dopisi.

Iz Trsta. Shod našega ljudstva. se je prav dobro posrečil. Upamo tudi, da bo imel uspehe za seboj. Može, katerim je res pri srcu blaginja našega siromašnega ljudstva v Trstu, so se domenili o načrtih, kateri se imajo v kratkem izvršiti, ako Bog dá in sreča junaska. Žetev je v Trstu velika, delavcev je malo. Prosimo gospoda žetve, da pošlje delavcev v svojo žetev.

Zborovanje je pričelo po 4. uri. Sklicatelj shoda dr. J. Pavlica je pozdravil došle slovenske može in predstavil vladnega komisarja g. Bernarda Bacherja. V njegovem imenu je izjavil, da ima biti zborovanje izključno v slovenskem jeziku. — Ker so neki gospodiči v dnu sobe postajali silno nemirni, so jih naši vrgli iz sobe. — Za predsednika shoda je bil izbran g. koncipijent Fr. Pavletič. — Prvi je govoril dr. Jos. Pavlica o *gmotni in moralni revščini delavskega ljudstva*. Govornik je poslušalce vidno vnel in sklenil svoj govor z navdušenjem kliče: „Delavsko ljudstvo vrni se nazaj k Jezusu Kristusu, svojemu Bogu in odrešeniku!“ — Drugi je govoril dr. Jan. Krek, državni poslanec, o *zadružništvu*. Od začetka je pobijal misel liberalnih socijologov, ki so učili, da je gospodarsko zadružništvo rešitev socijalnega vprašanja in da politične borbe treba ni

samo, ker sloni Avstrija na katoliški veri. Izpodmaknimo podlago in porušil se na njo postavljena zgradba. To je spoznal liberalizem, spoznala je loža. In ker je zaprignil pogin naši Avstriji, je vrgel bakljo narodnostnega prepira med narode, narodnost je proglasila absolutnim. In sedaj se smeji ta loža, ko vidi divji, obapan boj predivjih narodov med tem ko hreščijo majajoči se stebri našega slavnega cesarstva. Narodnost, narodnostna centralizacija! Če narodnost nad vse, tedaj vsi Italijani vkup-zjedinjena Italija! tedaj vsi Nemci vkup-zjedinjena Nemčija! In mi Slovenci? Ostanemo li po zjedinjenju drugih narodov med njimi kot mal, a lep otok sredi morja? Ne poznavi bi zgodovine, ako bi se tešili s to nadejo. Velike ribe požirajo male, ob velikih prevratih potegnejo veliki narodi male za seboj kot se potegne z dolgo težko sukno za seboj napotni kup smetij. Slovenski narod bi se tedaj izgubil v viharjem boju močnejših narodov. In da teže Avstriji obmejni narodi za tem, to vidi vsak, ki ne miži tja v svet.

Liberalizem s svojim: narodnost nad vse! je torej najboljši zaveznik močnejših držav. In to je jedna, očita oblika narodnostnega zjedinjevanja. V drugi obliki in drugi barvi nastopa dandanes sin liberalizma, socijalizem. Ta trobi mirnodušno v svet svojo pesen o mednarodnosti. V socijalistični državi, pravi, ne bo več pojedinih narodov, ampak vse človeštvo bo jeden narod, jedna družina, vsi skupaj jeden bratski rod. Kako lepo, kako idealno! Ali jabolko ne pade daleč od drevesa, in to bo veljalo tudi pri socijalizmu. Oče mu, liberalizem, je bil premeten lisjak, zvit kot rog; in sin, da bi

(Schulz-Delitsch). Kot *prva pomoč* pa je zadružništvo blagoslovo. Naredel je lepe izglede iz Hamburga, iz Angleškega in iz Ljubljane in se pri tem prav srečno opiral na izjave učenih socijalnih demokratov. Sklenil je: Delavsko ljudstvo je razkrspljivo ko prah. Zdržimo in strdimo ta prah v granitno skalo in pokazalo se bo, čegava je zemlja, na kateri stojimo.

Tretji je govoril g. koncipijent Fr. Pavletič o avstrijskem in slovenskem rodoljubju. Govornik je razvil svojo misel prav lepo in poslušalci so čutili, kako nujno je potrebno, da se okrepi rodoljubje delavskega ljudstva, zlasti v Trstu. Na to je dr. Pavlica sporočil pozdrav delavskega društva iz Gorice.

Oglasila sta se za besedo še dva gg. iz socijalno-demokratskega taborja, Jos. Zavrtnik in Jos. Kopač. — Oba sta bistveno pritrjevala besedam gg. predgovornikov, ali pri vsaki točki sta tudi po svoje popravljala in in ono. Govorila sta dostojno in zborovalci so ju poslušali mirno. Le, ko je g. Kopač začel govoriti o *narodnosti*, je nastal nemir in slišali smo glasno oporekanje, ki je pričalo, da so slov. socijalisti v tem oziru na slabem glasu pri tržaških Slovencih! Oporekanje naših je izbudilo srdite besede od strani rudečih tovarišev. Toda to radi prezremo, ker so tudi oni pokazali dobro voljo. Žal, da ni bilo mogoče dalje zborovati, ker je ob 7. uri bila soba oddana za ples (!) Z več-eljem smo pa sprejeli povabilo g. Jos. Kopača na drug shod, na katerem bo več prilike za razgovor o naših načrtih.

Torej: sobratje in tovariši do svidenja po Veliki noči!

Iz Zapotoka Dne 2. t. m. smo imeli v Zapotoku ordinarijatno komisijo, kateri je kot ordinarijatni pooblaščenec načeloval č. dekanijški upravitelj g. Ivan Jarec. Komisije ste se udeležili obe pripravajoči se stranki, stari in novi komun, kakor tudi domači g. vikarij. V začetku smo nekoliko poropotali, konečno pa smo se jedni udali, drugi odnehali, in prišlo je do sloge, miru in sprave — vsaj na papirju. Dal Bog, da bi ta sloga prevzela tudi srca, ker sloga jači, nesloga tlači. Poprej smo bili v vednem prepiru. Stari „komun“ je imel jedno pogodbo, novi pa zopet drugo. Navskrižnost vladala je radi drv, zastran kongruje radi neke podružnice sv. Gendrece, radi cerkvenika, radi ustanovljenih sv. maš tankaj, radi donajanja paramentov itd. Vtok je sledil vtoku, oznanilo na oznanilo, miru ni bilo nikdar. G. vikarij nas je obdeleval in pregovarjal, dokler se nismo spravili ter vsi skupno obvezali z novo stavno pogodbo. Hvala Bogu npamo, sedaj bode mir. Preje je bil stari „komun“ obvezan dajati vikariju drva, novi pa je bil popolnoma prost. Stari so zahtevali, da morajo tudi novi dajati jednaka dajila, a prisiliti jih ni mogel. Sedaj pa bode konec temu, ker smo se vsi obvezali za

1) V Gorici so se rudeči tovariši pobratili z liberalnimi kapitalisti proti slovenskemu ljudstvu.

mu bil pošten, odkritosrčen? Lahko, da je, ali njegov izvor nam vzbuja dvome in nekaj ugibanja je menda tukaj tudi na pravem mestu. Hodimo nekoliko za njim in poslušajmo, kaj vse blebeče!

Evo ga, tam se korači pred mnogobrojnimi slušatelji, govor ima: „Naša dolžnost je, da izrujemo vero v Boga in in nihče ni vreden, da nosi ime socijalista, ako ne zatajuje Boga in ne porablja svojih močij za razširjenje ideje, da ni Boga!“ No, to bo že vreden sin svojega očeta! Morda bo pa še kaj povedal. He, kako se vnema! „Mi smo nasprotni vsaki oblasti, bodisi v nebesih, bodisi na zemlji!“ Lep fant to, ki se ne misli pokoriti nikomur! Kaj pa kolne?! Tiho! „Prokleta bodi tako zvana domovina!“ Hu, ta je pa nova, ta je pa res nova! Še kaj? „Delavci nimajo nobene domovine; ne more se jim torej vzeti, česar nimajo!“ Na, zdaj smo pa našli, kar smo iskali. Postojmo!

Naš slovenski rod se bori že izdavna za dve svetinji, za vero in narodnost. Zgodovina slovenskega naroda je nepretrgana vrsta bojev, v katerih so Slovenci vsi za jednega, jeden za vse stali mož ob možu, da ukroté kruto silo svojih nasprotnikov. Za svoja prava se borimo Slovenci še dandanes, ne da bi jih bili dosegl. Da, nebroj žrtev je že položenih domovini na altar, položenih v dosego njene svobode in moči! In na vse te trude in napore pride soc. demokracija se svojim naukom o mednarodnosti, hoteč izbrisati razlike posamihi narodov. Kaj nam je misliti o tem? Dragi, resna beseda o resnem položaju, v katerem se ravno kar nahajamo! Soc. demokracija je past, v katero naj bi se vjeli mali narodi, kakor je naš slo-

jednake dolžnosti, pa bomo imeli tudi vse jednake pravice. Tako bode sedaj konec vsem prepriom v cerkvenih zadevah. Mi le želimo, da se vsi odkrito podvržejo novi pogodbi ter jo tudi vestno spolnujejo.

Kaj novega po Slovenskem?

Na kranjskem. Pod Ljubljano je osebni vlak dolenske železnice povozil z nabora vračajočega se Jan. Križmana iz Grosupljeja. Ker je bil vinjen, padel je na prog in tam obležal. — Slov. del. društvo v Ljubljani je priredilo javen shod, na katerem so delavci z nova sklenili mestnemu svetu poslati prošjo za razširjenje volilne pravice v mestni zbor. V Polhovem gradu ste pogoreli dve poslopji. Sumijo, da je zažgala hudobna roka. — V Novem mestu so na smrt obsodili cigana Simona Held-a radi nasilnega umora. — Umril je dr. Jurij Sterbenc, nad-zupnik v Leskovcu. — Mrtvega so našli v neki baraki v Ljubljani tigarja L. Majdiča. Pogrešali so ga že dalje časa.

Na Štajerskem. Potres so čutili na Pilštajnu in okolici. — V Ormožu je sodn. pristav dr. Stopišnik prestopil k luteranom. Prebivalstvo je silno vznemirjeno, ker mora prisegati pred katoliškim odpadnikom. — Šoštanjska bolniška blagajna je izvolila dr. Chloupeka za zdravnik. On je odločen Slovan. Radi tega so šoštanjski nemškutarji silno razsrjeni. — V Kozjem se je vstrelil finančni nadzornik, I. Reberšak. — V Lehnu pri Ribnici je zgorelo hišno poslopje župana Pavlica. — V Celju se je hotela usmrtiti neka gledališna igralka. Ranila se je smrtno. — Hans Kordan, urednik „Marburger-Zeitung“, je obsojen na 3 mesece ječe radi razžaljenja katol. cerkve. — V Celju je umrl gvardijan kapucinov č. o. Gregor Jenič.

Na koroškem. V Celovcu ustanovijo za priprosto ljudstvo knjižnico, ki bode gojila prusko — nemški duh. — Umril je v Dravogradu tamošnji prost — župnik veleč. g. Anton Vakonik. Pokojni je bil vzoren duhovnik in vrl rodoljub. — Velike vojaške vaje bodo letos na Koroškem. — Med postajama Vrata in Trbiž še je udrla zemlja. Ko bi se bil brzovlak nekoliko zapoznel, zgodila bi se bila lahko velika nesreča. — V Celovcu so pričeli z zgradbo otroške bolnišnice.

NOTICE

Papež Leon XIII je popolnoma okreval. Sedaj zopet po navadi sprejema avdijence. Za časa bolezni je došlo nad 20.000 brzojavk, ki so poizvedovale o stanju papeževem, oziroma izražale najprižrenejše čestitke. Med čestitkami ste sv. očeta posebno ganili čestitki našega cesarja in ruskega carja Nikolaja. Tudi razni avstrijski deželni zbori so čestitali poglavarju kat. cerkve na njegovem ozdravljenju. Tako gališki, kranjski in drugi deželni zbori.

venski, katerih bi se potem svojevoljno polastili drugi večji narodi. Soc. demokracija ima namen, uničiti narodno zavest med avstrijskimi Slovani. Ne motimo se, tako je, in nič drugače. Mari se bodo Nemci odpovedali svojim težujam, svojim namenom? Saj so pokazali dovolj v državnem zboru, koliko jim je do mednarodnosti, ko so se z vso silo uprli jezikovnim naredbam za Češko in Moravsko. Da, tako razumejo Nemci mednarodnost, o kateri trobijo neprestano v svet.

Ako se udamo mi Slovenci soc. demokraciji, tedaj se gotovo izgubimo v morju mednarodnosti, dokler se zopet ne prikažemo na površju kot kak prirastek, kaka provincija kake tuje, sovražne nam države. Se sedaj, ko se tako borimo za svoj narod, še sedaj komaj uspevamo; ako se pa še oklenemo soc. demokracije, tedaj podpisemo z lastno roko samim sebi smrtno obsodbo. Ne, dragi bratje, ne! Naš narod se dolgo dovolj bori za svoj obstoj, in tak narod zasluži, da obetoja! Takemu narodu treba, da priborimo še boljše bodočnost, nika pa, da bi ga sami tirali v propast. Boljših dni pa mu priborimo s složnim delom proti soc. demokraciji v znamenju načel sv. katoliške cerkve. Vsak slovenski soc. demokrat je zaveden izdajalec slovenskega naroda.

Kateri slovenski rodoljub ne uvidi, da treba z vsemi močmi delati proti soc. demokraciji, rušiteljici vere, pravosti, narodnosti? Vsak opomore k temu lahko po svoje. Najhvaležnejša naloga pa čaka v tem oziru učitelja, ki oboroži lahko že nežno deca z potrebnim orožjem proti soc. demokratiškim naukom. Tej nalogi haj veljajo naslednji odstavki.

Prezvy knez in nadškof je od-potoval na Dunaj h konferencam avstrijskih škofov.

Imenovanje. G. Francišek Čibej, kancelist pri okrajnem sodišču v Ajdovščini, je imenovan kancelijskim oficijalom drugega reda na okrožnem sodišču v Gorici.

V trajni pokoj je stopil okrajni nadzornik in ces. svetnik, g. Francišek Vodopivec.

Shod spodnještajarskih učiteljev se je sijajno obnesel. Udeležnikov je bilo nad 500. Shoda se je udeležilo tudi več poslancev. V imenu poslancev sta dr. Srnc in dr. Gregorec izjavila, da se hočejo potegovati za učiteljske težnje.

Mesto poštarja na c. kr. poštne in brzojavne uradu v Solkanu je razpisano proti pogodbi in kavciji 400 gld.: letna plača 400 gld., letna plača za oskrbovanje brzojavne službe 120 gld., uradni pavšal 100 gld. in manipulacijska doklada 210 gld.

Prošnje, je vložiti v tekturah tednov na pošto in brzojavno vodstvo v Trstu.

Nov poštni urad. Dne 1. aprila 1899 otvoril v Grgarju, političnem okraju goriskem, nov poštni urad, ki se bode pečal s pisemsko in vožno pošto ter ob enem služboval kakor nabiralnica poštne hranilnišnega urada.

Zvezo bode imel po vožni pošti med Solkanom in Čepovanom.

Zensko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda so ustanovili v Ročnju, ter je ista že potrjena. Naj ne ostane mrtvorojeno dete!

Jubilejski spomenik. G. Anton Polli, lastnik Rajnerjeve vojašnice v Gorici, v kateri je nastanjen 2 batalijon domobrancev, je dal postaviti v proslavo 50 letnega vladanja Njeg. Veličanstva na dvorišču te vojašnice bronast spomenik, kateri odkrijejo dne 9. aprila t. l.

Perotne obravnave. Jož. udova Mlekuž iz Bovca je radi detomora pre-jela 5 let ječe.

Marija Dejur iz Tržica je bila obtožena umora in požiga. Obtožbe umora je bila vproščena, pač pa radi požiga obtožena na 10 let v ječo.

Samomor. Na Gradišči si je dne 14. t. m. nek tui neznan, gosposki oblečen človek uzel življenje s tem, da si je vrat prerezal.

Kje je zavednost? V mestu se tru-dimo, da iztrgamo iz rok raznih agita-torjev, kateri na najpodlejšje načine vabijo in silijo našo dečo v italijanske šole, da „delajo“ iz nje najpropadlejšje verske, moralne in narodne izdajice, katere potem sramotijo svoje stariše z najgršimi psov-kami.

Slišimo pa, da iz dežele in sicer naj-bliže okolice pošiljajo stariši svoje otroke v — italijanske šole. Ne vemo, kaj bi rekli takim kratkovidnežem. Kaj nameru-jejo s svojim početjem? Ne vidijo li, da tak otrok ne more napredovati v no-benem oziru? Le materni jezik, v kate-rem otrok doma govori in molji s svojimi stariši, je edino prava podlaga pravi od-goji. — Ali bomo morali res na dan z-meni zoper take trgovce s svojimi otro-ci, — Za danes dosti!

Našim okoličanom in sploh slo-vencem. Jud Bolafno, v gosposki ulici nasproti „Monta“ vlačil naše ljudi v svojo prodajalnico z blagom za obleko. A to mu ne zadostuje. Slišali smo, da neko člo-veče čaka naše ljudi na Goriščeku z Bolaf-fijevim blagom, ko se vračajo domov proti Solkanu. Prodaja jim „ostala kora“, češ, da nikjer ne dobe tako po ceni. Koliko naših kmetov je šlo že na limanice? Vemo, da je nekdo poskušal blago in z majhnim naporom pretrgal gnjil „kos“. Drugi pa so se hvalili, kako po ceni so kupili do-bro, celo obleko! Menda se taki ne bodo dolgo hvalili.

Tu, tu, je dela za Herostrate, ka-teri podirajo začeto delo in rujejo proti krojaški zadrugi. Kedaj pač pridejo naši ljudje do spoznanja, da jih ne bo jud sa-movoljno kakor neumne ovce strigel?

Zupana goriskega prepoved. Po gorških židovih je goriški mestni magi-strat dal prilepiti razglas, v katerem po-življa vojaške nabirance mesta, naj se za-nasa vojaškega nabora, 14 in 15. marca, ki dostojno vedejo, češ, da nabiranci iz kmet-ke okolice se nekaznjeni nedostojno vedejo. Prav tako, da goriški magistrat bodri mestne vojaške nabirance, naj se dostojno vedejo; — a jako nedostojno me-stni magistrat goriški kaže na okoličan-ske mladenčce kakor na kake divjake. Ču-dom se čudimo pa, da pri tem mestni ma-gistrat nekaznjen daje brco javnemu po-litiškemu redarstvu, kakor bi brezskrbno gledalo, kako okoličanski mladenči javno počenja nedostojnosti. Ali se more mi-sliti več nesramnost kot ta, da goriški magistrat daje javno ukor javni policiji?

Sicer pa, ali ne delajo večih škandalov mestni vojaški nabiranci, kakor pa oko-ličanski, — če že o škandalih govorimo? Mar misli kdo, da bo mestno (posebno niže) prebivalstvo učilo pravosti, čednega in dostojnega zadržanja, kmetško ljudstvo, ko vendar vsakdo vé, da se vsa moralna propalost in razvade širijo iz mesta po deželi, kakor se širi okužen zrak iz smradljivega močvirja čez čisto polje?

Res, naši fantje so glasno peli, ne-katere gruč še preglasno, a to vendar le grede skozi mesto; 14 in 15. marca, da še celo 16. so se vlačili goriški „omikanci“ pijani v vozovih s harmonikami od jutra do večera, in celo noč in rjuli le eno pesen — Marameo. To, vse se je godilo po ulicah, mimo prepove župana, v ki je pod kaznijo prepovedal tako raz-grajanje.]

Nazadnje pride še „karjola“, katera opravičuje gorisko mladino. čes, saj tudi Goričani pravijo „meno male“ in nostra lingua. Tako se vzgaja ljudstvo, tako pomagajo javno židovska glasila širiti upor, ker jim je le en smoter — korup-cija in izkoriščanje ljudstva. —

Koncert na korist „Šolskega doma“, kateri je bil v nedeljo, dne 12. marca, je privabil v goriško „Čitalnico“ mnogo raz-novrstnega občinstva. Vabljen spored so iz-vršili sodelovalci z dobrim uspehom.

Godba c. in kr. pešpolka št. 47 je dovolj na glas, ni treba, da bi posebej iz-gubljali besed.

Enako pa je pel dobro ženski, mešan in možki zbor pod vodstvom požrtvovalnega g. vadičnega učitelja Ivana Mercina. Peli so posamezne odlomke iz Baumbach-Funte-kovega Zlatoroga. Možki zbor, s soli pa je izvrstno pel Koseskičjevo „Kdo je mar“, katero je vglasbil B. Ipavec.

Igra je bila radi obilo tujih citatov za omikaniše občinstvo vrlo zanimiva.

Častitamo k lepemu napredku.

Iz slov. oddelka kmet. šole v Go-rici. Teoretično-praktični tečaj za kmeto-valce privabil je blizu 40 mož na kmetij-sko šolo. Lahko bi bilo število večje. Kar nas je bilo, šteli sme se srečni. V veliko zadovoljnost našo vodil je tečaj mnogozasl. velepoštovani g. V. Dominko. Z veseljem smo sledili njegovim izvrstnim predava-njam, katere so bila zjutraj od 8-10, in 11-12. Enako pa smo ga popoldne spreml-jali na prosto k praktičnemu poduku od 2-5. Od drevesa do drevesa je hodil od rastline do rastline, da, ni mu bilo pre-težko celó po drevesih plezati. V šoli, na vrtu, v hlevu, v kleti v laboratoriju, pov-sod je navezal nas s svojim naučenjem. Zeló nas je tedaj veselilo, da je g. voditelj zopet; ravno sedaj, ko smo mi tu, dobil srebrno svetinjo iz Dunaja. V soboto smo napravili izlet v velike kleti — Levijeve.

Prehitro nam je minil čas: tečaj se nam je zdel prekratek. Želeli bi, da bi bilo veliko več zanimanja za take tečaje med našim ljudstvom. Posebno se nam zdi, da naši Brici prezirajo te tečaje.

Pozabiti ne smemo tudi jako postrež-ljivega vrtnarja K. S. iz Biljane.

Kmetijski šoli pa želimo, da bi pod spretnim vodstvom bila to, za kar je usta-novljena. Bog živi tudi njenega voditelja!

Sprejemnice za „Š. dom“ smo pri-dejali nekaterim našim naročnikom. Gorko pripravljamo, da jih po svoji moči napolnijo.

Rojaki ne zabite „Šolskega doma“, kateri reši našo dečo pred versko, moralno in narodno propalostjo! „Šolski dom“ mora vzdrževati vse šole, razun 4 razredov, katere prisiljeno oskrbuje mesto! Ustrajno do zmage!

Sneg. Po krasnih dnevih preteče-nega tedna začel je sinoči hud veter danes zjutraj pa sneži. V zadnjih dneh hoče zima vendar še pokazati, kaj zna.

Slovenska Čitalnica v Gorici pri-redi na praznik oznanjenja Marije Device 25. marca v svojih prostorih BESEDO. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Blagaj-nica se odpre pol ure prej. Glasbene točke vspremeta bode izvrševal pomnožen orkester tuk. c. in kr. pešpolka št. 47. Vstopnina je določena za društvenike in nedruštve-nike po 30 kr., za srednješolsko mladino po 20 kr. Sedeži stanejo na divanah: I. vrste po 1 gld., II. vrste po 60 kr., III. in IV. vrste po 50 kr., na stoličih (IV. — X. vrste) pa po 20 kr. Listki za sedeže bodo na prodaj zadaje tri dni pred „besedo“ pri društvenem čuvaju in na večer „be-sede“ pri blagajnici. Vstopnice se bodo prodajale le pri blagajnici. Listki za sedeže se obdržijo, vstopnice se pa oddajo v sobi pred dvorano. Čisti dohodek „be-sede“ je namenjen v pokritje stroškov za popravo društvene pohišne opreme. Društvenike in druge Slovence iz mesta in okolice najljubneje vabi k obilni ude-ležbi.

ODBOR.

Spored. 1. Overture „Vojniško slav-je“, ugl. Kling; svira orkester. 2. „Sre-

čna Jerica“, uglasbil A. Thierfelder: zbor in samospev za sopran iz „Zlatoroga“, Baumbachove-Funtkove planinske prav-ljice. Poje čitalnični ženski zbor s spremljevanjem orkestra. 3. Potpourri „Jugo-slovenske pesmi“, uglasbil Schubert; svira orkester. 4. „Kdo je mar?“ uglasbil dr. Benj. Ipavec; veliki zbor, dvospev (tenor in bas) in samospevi (tenor, bariton, bas.) Poje čitalnični možki zbor s spremljevanjem orkestra. 5. Dvospev „Prodana ne-vesta“, uglasbil B. Smetana; svira or-kester. 6. „Jutro na Triglavu“, uglasbil A. Thierfelder; uvodni zbor iz „Zlatoro-ga“. Poje čitalnični mešani zbor s spremljevanjem orkestra. 7. Divertissement „Boj-ni propovednik“, uglasbil Millöcker; svira orkester. 8. „Ona me ljubi!“ Vesela igra v dveh dejanjih. Češki spisal G. Pfeleger-Moravsky.

Za Alojzijevišče: Preč. g. Jos. Bajc kn. nadškofjski tajnik v p. 15 gld., blag. gospa Marija Castellitz 10 gld. Preč. g. Val. Pipan poslal iz Srednjega eno vrečo fižola in eno vrečo ječmena.

Bog stotero povrni vsem našim do-brotnikom in obudi mnogo posnemovalcev!

Kako bom pristopil h krojaški zadrugi? To vprašanje muči nekatero, in ker ne vedo kako, zato odlašajo. Eyo kako se pristopi! Vzemi poštno nakaznico in pošlji 5. gld. 20 kr. z naslovom: Kro-jaška zadruga v Gorici ali pa dr. Jos. Pavlica v Gorici. Na nakaznico zapiše te besede: Pristopam h krojaški zadrugi. Onih 5 gld. 20 zapišemo 1 gld. za vstop-nino, 20 kr. za kujičico, 4 gld. za prvi obrok deleža. — Cel delež znaša 20 gld.

Poverjenik „krojaške zadruge je gosp. Luka Dugar c. kr. stražnik v pokoju. Za vse, kar prejme ali podpiše, sprejme odgovornost društveni g. bla-gajnik.

Vlč g. Jos. Bajec. knezonadško-fijski tajnik in ravnatelj gluhozemice v p. je bil zopet nekoliko obolel. Zdaj je, hvala Bogu, zopet dober. — V petek, 17. t. m., mu je odbor „Alojzijevišča“ poklonil diplom častnega ustanovnika „Slovenskega Alojzijevišča“. Skromni mož je bil vesel, da ga č. duhovščina hrani v tako dobrem spominu. Priporočil se je vsem v Memento, Bog nam ga ohrani še mnogo let!

Ali je bilo prijetno? Nekega dne so sloneli na oknu „slavni“ skladatelj „Marameo“, njegov papa, ki kaj rad vidi Slovence v svoji pisarni ter mama. Mimo pride četa okoličanskih mladeničev-na-bornikov ter ravno pod oknom zakrožijo slovenski „Marameo“. Naenkrat so vsi trije zginili ter zaprli okna. Ali je jih gredo, ko so jim z njih lastnim orodjem zabavljali.

Sloveči zgodovinar dr. Iv. pl. Weiss je umrl v Gradcu. Pokojnik, vse-ničilšeni profesor bil je odločen katoličan. Njegovo ime je zaslovelo po njegovi sve-tovni zgodovini v 22 zvezkih. Ravno je prirejal četrto izdajo, pa ga je smrt za-lotila.

Trgovsko obrtna zadruga v Go-rici je imela v februariju 136831 Kr. 78 vin. prometa. Stevilo deležev dne 1. marca je bilo 2219. Posodilo se je 386305 Kr. 42 vin. Hranilnih vlog je bilo vlo-ženih do 1. marca 193228 Kr. 32.

Imenovanje. Naš rojak g. Ivan Pirjevec, rač. revident pri c. kr. gozdnem uradu, je imenovan računskim svetnikom. Čestitamo!

„Beseda“ v Čitalnici. Na drugem mestu današnjega lista objavljamo vabilo k „besedi“, katero priredi goriška Čital-nica prih. soboto, na praznik Oznanjenja Marije Device. Vspored je tako bogat in izbran, da bi zadostoval za vsako „veliko besedo“. Tu je zastopana instru-mentalna in vokalna glasba, zadnja po ženskem, možkem in mešanem zboru. Tudi igra nam kaže na izvenredno „be-sedo“; kajti igre z dvema dejanjema nismo videli že davno na čitalničnem odru. Veseli nas, da je prišel na vspre-red „Zlatorog“, kateri se nam je že pred dvema letoma obljuboval. „Zlatorog“ ni navadna glasba, ki bi se dala izvrševati na kakem vaškem odru. To je pač „go-sposka“ skladba, ki zahteva izurjenih pevcev in pev. Uglasbitelj „Zlatorogov“ kaže, da stoji na vrhuncu novodobne glasbe, h kateri „Zlatorog“ spada. Izmed desetih toček celega „Zlatoroga“ ste le dve na vspredeu prih čitalnične „besede“ ali ta zbora sta značilna za celo sklad-bo; prvi se odlikuj, po svoji umetniški polifoniji, drugi po svoji priprostosti, kolikor je sploh dopušča novodobna glas-ba. Uvodni zbor značijo motivi, ki ima-jo krasne, pevne melodije; iz ženskega zbora pa veje nežna nedolžnost, katera gane poslušalca posebno v samospevu sopranovem, kjer se obrača Jerica v mo-litvi k Materi Božji. — Nič manj krasen pa ni „Kdo je mar?“ našega dičnega

Benj. Ipavca. Tu je seveda drugovrstna glasba, glasba pretekle dobe. A lep je še vedno nas „Kdo je mar?“ in priljub-ljen nam ostane vedno. Kako pretresa poslušalca n. pr. druga točka! Kako imponanten je ta: „Čujte bor!“...

Pa bodi tega dovolj! Naši čast-bralci naj se le potrudijo v soboto v Či-talnico, in gotovo jim ne bode žal. Ta-kih zborov za spremljevanje z velikim orkestrom imamo Slovenci le malo, in ker stane tak orkester tudi mnogo denarja, jih je malokdaj mogoče spraviti na oder, čitalnični pevski zbor si je pridobil v novejšem času častno ime. V njem sodelujejo najboljše pevske moči, kar jih premoremo mestni Slovenci. Jed-nako izurjeno je tudi čitalnično igralno osebje. Izkratka: Vspored „besede“ je v najboljših domačih rokah. Zatorej se pridružujemo tudi mi vabilu čitalničnega odbora: *Slovinci, v mestu in okolici, pri-dite prav v obilem številu soboto v Či-talnico!*

Poštni selski pismonoša v Do-berdobu je od poštnega ravnateljstva v Trstu dovoljen in poštna nabiralnica v Doberdobu je postavljena, kjer se nahaja tudi prodaja poštnih in vrednotnih znamk je že 16. marca začela poslovati.

Gabrje 18. marca.

Prebridka nesreča je danes dole-tela našo vas. Ob 8 uri in pol zjutraj se zasliši biti plat zvona.

Nastal je namreč strašen pok v župnišču. Sosedje pridejo notri in vidijo grozno nesrečo. Gospod kurat Alojzij Bratina in njegova kuharica sta bila hudo razmesarjena.

Ker se bliža velika noč je naš pre-ljubljeni gospod kurat napravil v ku-hinji na ognjišču pri ognju bengalične ognje, kateri bi se uporabili pri vstajenju.

Nesreča pa je hotela, da je prile-tela v kamnit možnar ali pa je tudi vsled premočnega udara nastala iskra. Zmes se vname, ter nastane strašen pok in raznese možnar, gospodu kuratu odnese celo dlan in mezinca na desni roki. Obraz je ves razmesarjen, ravno tako je po ži-votu. V kuhinji je razbilo omaro, šipe in razne reči. Prste so pobrali in meso, ka-tere je vrglo celo skozi okno. Bati se je, da bi se kri ne zastrupila. Nemudoma so poslali po zdravnika in po bližnjega du-hovnika v Šmarje, kateri ga je previdel.

Trst izgubljen? Naš uvodni čla-nec: je zbudil zanimanje. Slovenski časo-pisi naj skrbijo, da bo zanimanje za Trst vedno večje. — V članku se nam je vri-nila pomota, kjer smo rekli, da namerava magistrat izdati 1 milion gld. za olep-sanje pokopališča; v resnici menijo, da bo 1 milion kron zadosti!

Pristopite h „Krojaški zadrugi“!

Veliko njih ima namen pristopiti, ali od-lašajo od tedna do tedna. Zato pa tudi ni mogoče pričeti podjetja. — Nekateri pravijo: Začnite in tedaj pristopimo! Pri-jatelji, s čim naj začnemo, ako denarja nimamo? — Drugi pravijo: Če tudi mene ni, zastran enega bo vse eno. Dobro, ali če vsi tako govorijo, koliko nas bo? — Zato pa rojaki, pristopite takoj. *Ne sami krojači, ampak tudi drugi stanovi naj pri-stopijo, da nas bo veliko v zadrugi.* Kdor ima več, naj vzame več deležev, kdor ne more več, naj pristopi le z enim!

Obsojen odvetnik. Dr. Cuzzi, ki je nedavno na tržaškem sodišču zahteval tolmača za slovenski jezik, ter ostavil dvorano, ko je sodni dvor odklonil nje-govo zahtevo, je bil zdaj obsojen na 25. gld. globe. Vsled tega grozovit krik v Izraelu.

Razpuščeno lahonsko društvo. Vlada je razpustila društvo „Lega dei giovani“ v Trstu, ker je preokračilo svoj delokrog. To „društvo mladeničev“ je vprizarjalo vse agitacije in demonstra-cije, naperjene proti Slovincem in Av-striji. Na pastni terek so metali iz društ-venih prostorov serpentine v italijanskih barvah. Društvo je razpuščeno že v dru-gič, seveda le, da se ustanovi tretjič pod drugim imenom.

Nabergojeva izvolitev zopet ovr-zena. V zaupni seji je tržaški mestni svet soglasno vsprejel predlog verifika-cijskega odseka, naj se izvolitve Ivana Nabergoja občinskim svetovalcem ne potrdi.

Zaušnica tržaškemu mestnemu svetu. Tržaški mestni svet je sklenil v spomn shoda italijanskih županov v mestni dvorani uzidati spominsko ploščo. Tržaško namestništvo pa je uničilo ta sklep. No, pa tržaška gospoda je že pri-vajena takim moralnim zaušnicam, ki običajno tudi niso pretrde.

Popravek. Nekdo iz Krka je daroval za „Šolski dom“ 20 gld., kar je bilo že v zadnjem izkazu razkazano. Po neljubi pomoti izostala je opazka, da je dotič-nik daroval oni znesek „Šolskemu domu“

v blagi spomin dne 28. decembra l. leta v Kostanjevici na Krasu umrlega Janeza Trampuž-a, bivšega vjezbenika pri c. kr. dvarkarji v Komnu. — Odbor društva „Šolski dom“.

Tolmači pri sodišču v Trstu. Više deželno sodišče je imenovalo sledeče tolmače: odvetnika dra. Ljubomirja Savo za hrvatsko srbski jezik, odvetnika dra. Hermana Breitnerja za nemški jezik, in vpokojenega profesorja Franč. Pastrello za nemški in francoski jezik.

Brez konca in kraja — samomori. V Trstu si je v dveh dneh pet ljudi vzelo, oziroma skušalo vzeti življenje. Večina samomorilcev je bila še nedoletna.

Žalostni pojavi iz žalostnih socialnih odnošajev!

Ali denarnica! V Seitenstettenu se je nedavno na nekem socialno-demokratskem shodu navdušen govornik prav segreval za ravnopravnost in bratovstvo. Tako je rekel n. pr.: „Suknja tam je sicer moja, vendar prav za prav je od vsakega od nas!“ Ko je po zvršenem shodu hotel iti govornik domov, ni bilo več suknje tu, — govornik se je lahko ponašal z učinkom svojega govora. „Ah“, vskliknil je, „radi suknje mi ni, ali za denarnico, ki je bila v nji!“

Pozabljen ropar. Na javnem trgu v Napolju napadejo trije predrzneži nekega gospoda ter zahtevajo od njega denar in uro. Bilo je v pozni noči, v bližini nobenega človeka; gospod roparjem izroči denar in uro z verižico, kar roparski načelnik skrije v žep svoje umazane suknje. — Ko pa mu hočejo vzeti še povišno suktnjo, ustavi se, češ, da se utegne prehladiti. Ropar pa se ga usmili, sleče svojo suktnjo in jo izroči gospodu, njegovo pa obleče ter grede vsak svojo pot. Ko pa gospod seže v žep, najde svoj denar in uro z verižico.

Izdatek za italijansko šolo v Spljetu je bil v dalmatinskem deželnem zboru odklonjen in to z glasovi Hrvatov in Srbov. Mi tega, ako je zadostno število italijanskih otrok za šolo, nikakor ne odobrujemo. Nam velja načelo pravičnosti. V sedanjih dejanskih razmerah pa se temu ne čudimo. Saj v Gorici Lahki postopajo ravno tako s Slovenci. Kdor ne vrši pravice, naj le molči o krivici.

Na dopolnilnih volitvah za Pazin Labinj in Plomin je dobil italijanski kandidat dr. Konst. Constantini 155 glasov; v Pazinu 50, v Labinju 56, v Plominu 49. Dr. Šime Kurelič pa je v Pazinu dobil 140 glasov. Izid volitve nam kaže, da je ta volilna skupina za Italijane že zgubljena. Dokazuje pa nam tudi italijanstvo Pazina, o katerem toliko kriče laški listi.

Vodje socialnih demokratov uiso ravno tako nesebični, kakor vedno trdijo. „Fürther Fränk. Arbeiterblatt“ piše, da okoli dva milijona socialno-demokratskih delavcev na leto zbere do 10 milijonov mark za stranko. Od tega dobiva 50 glavnih vodij po 10.000 mark na leto, kar znaša 500.000 mark; 300 vodij druge vrste dobiva po 5000 mark, to znaša 1.500.000 mark; potnine znašajo 1.500.000; poslanci dobivajo 120.000; za volilno agitacijo potrosijo 3.500.000: časnikom, večinoma židovskim, razdeli 1.800.000 mark. To znaša skupaj 9 milijonov mark. Ostali milijon pa dobijo ljudje, ki se ponašajo kot delavci, a ne delajo drugega. nego da krošnjarijo od mesta do mesta.

1. izkaz o darilih za Prešernov spomenik: Kaplja Ludovik c. kr. orož. postajevodja v Toplicah 2 gld. 50 kr. — Pajkova Pavlina sopr. profesorja na Dunaji 5 gld. — Kalister Fran, veleposestnik v Trstu 200 gld. — Hribar Ivan, župan ljubljanski 50 gld. — Lenče Josip, veletržec v Ljubljani 50 gld. — Pogačnik — Naval Fran, operni pevec v Berlinu 10 gld. — dr. Murko Matija, vseučilišni docent na Dunaju 10 gld. — Steklasa Ivan, c. kr. prof. v Zagrebu 10 gld. — Aškerc Anton, pesnik in pisatelj v Celji 5 gld. — Vilfan Janko dr. odvetnik v Radovljici 5 gld. — zbirka pri slavnostnem započetju gradnje Vrhniške železnice 33 gld. 40 kr. — Resman Ivan, nač. žel. postaje v Zalogu 50 gld. — Stupica Ivan, učitelj v Drazgošah 3 gld. — Dr. Pipuš R. odvetnik v Mariboru nabral v veseli družbi slovenskih narodnjakov 10 gld. 67 kr. — Bukovec Fran, župnik v Trvižu 5 gld. — Vičič Miroslav iz Postojne nabral 50 gld 30 kr. — Guttman Emilij, upravni tajnik v Gorici 5 gld. — zbirka vrlih Notranjcev: Zofija Šabčeva 5 gld. — Zofija Valenčičeva 5 gld. — I. Ličanova 2 gld. Vičič — Zurzova rodbina 1 gld. 50 kr. — Ivan Brinšek 2 gld. — Josip Meden 1 gld. — Drag. Žitnik 17 gld. 50 kr. — Stritar Josip c. kr. profesor na Dunaji 10 gld. skupaj 532 gld. 37. kr.

dr. Jos. Starč
blagajnik.

Zaradi treh krompirjev pred sodiščem. V soboto se je moral neki 60 letni agent, G. Bauer, pred sodiščem na Dunaju zagovarjati zaradi tatvine. Zatožen je bil, da je ukradel hlebček kruha in tri krompirje. Zatoženec: Hlebček kruha za 4 kr. sem drugje ukradel, prodajavcu Braunu pa tri krompirje. — Sodnik: Čemu vam je bil krompir? — Zatoženec: Gosp. sodnik, lačen sem bil, a nisem imel novčiča v žepu. — Sodnik: Koliko je bil vreden krompir? — Priča Epstein reče: Jaz ne vem. — Sodnik: Ako tožite zaradi takih stvari, morate tudi vedeti, koliko je vredno ukradeno blago. — Priča: Jeden krajcar. — Sodnik: No, to je res veliko kradelstvo! Sodnik je zatoženca oprostil.

VABILO

k občnemu zboru

tominske hranilnice in posojilnice

dne 13. aprila 1898 ob 10. predpoldne

v občinski dvorani v Tolminu.

Dnevni red:

1. Poročilo ravnateljstvo;
2. Račun in bilanca za leto 1898;
3. Predlog o porabi čistega dobička;
4. Volitev ravnateljstva in nadzorstva;
5. Morebitni predlogi.

Tolminu 15. marca 1899.

Ravnateljstvo.

Poziv!

Radi mnogih naročil, ktera so mi došla, opozarjam s tem vse one čt. gg. cerkvene predstojnike, kateri si želijo nabaviti umetnih ognjev za vstajenje Gospodovo, da svoja naročila za časa dopolnjeje, ker bi se morda kasneje ne dala izvršiti.

Pozornost čt. gg. obračam posebno na papirnate topiče in bengolične luči.

Z odličnim spoštovanjem

FERDINAND MAKUC

v Gorici

ulica Rabatta št. 20.

Hiša s kovačijo in vrtom na prodaj.

V večjem trgu na slovenskem Štajarskem se bode v kratkem prodajala hiša s kovačijo in vrtom. Dobi se bo za okrog fl. 3000.—. Hiša je v dobrem stanu, jez pa je celo nov. Zraven kovačije bilo bi lahko postaviti tudi žago. Kdor bi bil volje to lepo posestvo po ugodni ceni kupiti, naj to naznani „Naši straži“, ki bo v vsem potrebnem dalje posredovala.

„Janus“

vsajemna zavarovalnica za življenje na Dunaju ustanovljena l. 1840.

Zavod zavaruje za slučaj smrti v najraznovrstnih kombinacijah ter sloni na podlagi vzajemnosti, vsled česar čisti letni dobiček pripade društvenikom.

V 56 letnem obstanku se je pri zavodu zavarovalo:

101.800 oseb s 130.760.000 gld. kapitala in 825.000 rente.

Članom in njih pravnim naslednikom se je izplačalo 18.400.000 gld.

Na premijah (bonus) se je povrnilo 1.994.000. gld.

Kot zavarovanje za slučaj doživetja in smrti se posebno priporoča.

a.) zavarovanje glavnice, ki se ima izplačati po 20, 25, 30 ali več letih, ako zavarovanec še živi, ali pa povrnitev vseh vplačanih premij s 4% obresti, ako bi poprej umrl (Tarif II. H.)

b.) zavarovanje glavnice, ki se izplača kedar je zavarovanec dosegel določeno starost, ali pa takoj po njegovi smrti (Tarif II. G.)

Osrednja pisarna je na Dunaju I.

Wipplingerstrasse 30 (Janushof).

Zastop za Primorsko in Kranjsko v Gorici, Via Ponte Isonzo.

Odlikovan fotografski atelier

ANT. JERKIC

v Gorici

na Travniku št. 11,

podružnica v Trstu na Akvedotu št. 25
priporoča se svojim rojakom v mestu in na deželi.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 9
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
isterskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

KRIŽEV POT

na prodaj.

Velikost 69x59 cm. Slike na pločvino slikane so dobro ohranjene. Okvirji so iz orehovega lesa.

Podrobnejša pojasnila daje kuracijski urad na Trnovem pri Gorici.

Spovedni listki

in
podobe za I. sv. obhajilo

dobo se pri G. LIKARJU v Gorici:

listki črni z izbranim napisom eden tisoč 1 gld. 50 kr.; listki rdeči z izbranim napisom eden tisoč 2 gld.; podobe male s slov. molitvijo, napisom in podpisom 2 do 5 kr. kom., podobe srednje s napisom in podpisom 6 do 12 kr. kom., podobe velike s napisom in podpisom po 20 kr. kom.

Priporoča se najuljudneje za naročila.

Anton Obidič,

čevljar

v Semeniški ulici št. 4.

v Gorici,

priporoča se

za raznovrstna naročila po meri za gospe in gospode.

Naročila se izvršuje hitro.

Priporoča dalje tudi svojo.

Anton Fon

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedil. Postrežba in cene jako solidne.

Zmešane lasi

kupuje po najvišjih cenah, in plača bolj ko vsaka druga firma

Filip Weil

velika trgovina z lasmi

v Spodnjem Kralovcu
(Unter Kralowitz) na Českem.

P. n. čitatelje te anonca opomnim, naj opozore na mojo adresu zbiralce zmešanih las.

Čebelno-voščene sveče

priporočam prečastiti duhovščini, cerkvenim oskrbništvom, ter slavnemu občinstvu.

Zu pristnost jamčim s 1000 kr.

Z veleštovanjem udani

J. Kopač,

V GORICI, Solkanska cesta št. 9.

Teodor Slabanja

srebrar v GORICI, ulica Morelli 12

uljudno priporoča velečastiti duhovščini svojo znano delavnico za izdelovanje cerkvenih posod in orodij iz srebra in medenine, najboljše kovine po poljubnem slogu in po nizki ceni, da se ne boji konkurence. Stare reči popravi, popravi in pozlati v ognju. Izdeluje tudi v ognju pozlačene

strelivo iz bakra po najboljših iznajdbah. Ilustrovani cenik franke in zastonj.

Da si pa morejo tudi bolj revne cerkve naročiti cerkvenega kovinskega blaga olajšuje jim to zgorej omenjeni s tem, da jim je pripravljen napravljati blago, ako mu potem to izplačujejo na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

Pošilja vsako blago poštnine prosto!

Svoji k svojim!

E. SUSTERSIČ & C.

v Stolni ulici št. 13 nasproti velki cerkvi.

Usojata si priporočati slavn. občinstvu in rojakom svojo

Veliko zaloga krojnega (manifakturnega) blaga

vsake vrste za moške in ženske obleke, kakor tudi vsake vrste modernega blaga za vsak stan, perilo in cvilih iz prvih tovarov, volno in žimo za blazine itd.

Vse se prodaja po jako znižanih cenah in se ne bojimo nobene konkurence. Postrežba je točna.

Svoji k svojim!

Vsaki naj se prepriča

Vsaki naj se prepriča